

הא רבי מאיר דלא חייש למיתה כולי –

This is Rabi Mayer who is not concerned for dying, etc.

OVERVIEW

which is not reconciles our משנה (בת ישראל וכו' אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים) and the חייש (הרי"ז גיטין וכו' אסורה לאכול בתרומה) ברייתא, that our משנה follows ר"מ and the ברייתא is ר"י. Shortly רבא will distinguish between שמת מת (where חיישינן) and שמא ימות (where חיישינן); indicating that אביי does not differentiate between שמת מת and שמא ימות. Our תוספות qualifies this.

השתא דמדמה שמא מת לשמא ימות¹ לא לגמרי מדמה² -

(Even) Now that אביי compares שמת ימות to שמא מת, nevertheless he does not equate them completely, תוספות proves this –

דהא רבי מאיר דמוקי מתניתין כותיה ולא חייש לשמא מת אפילו לזמן מרובה³ -

For, ר"מ, whom we have established our משנה like his view that he is not concerned that 'perhaps he died' even for an extended period of time, nevertheless this ר"מ -

חייש לשמא ימות לזמן מרובה דתנן בפרק ד' אחין (יבמות דף כו, א) -

Is concerned for שמת ימות if it is over an extended period of time, as the משנה states in פרק ד' אחין -

ארבעה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ומתו הנשואים את האחיות⁴ -

'Four brothers, two of whom are married to two sisters, and the two brothers who married the two sisters died childless, the rule is -

הרי אלו חולצות ולא מתיבמות ומפרש בגמרא משום דקסבר אסור לבטל מצות יבמין -

That these two sisters receive חליצה from the remaining brothers, but are not allowed to be מתיבם by the brothers'. And the גמרא explains there the reason why they are not מתיבמות, because the תנא of this משנה maintains it is forbidden to annul the מצוה of יבום, and we are concerned if we allow them to be מתיבם -

ודלמא אדמייבם חד מיית אידך וקא מבטל מצות יבמין -

That perhaps while one brother is מייבם one sister, the other remaining brother

¹ See 'Overview'. Our משנה is a case of שמת מת; the ברייתא is a case of שמא ימות. However, אביי (as opposed to רבא) did not use this distinction, indicating that according to אביי there is (seemingly) no difference.

² We cannot say that ר"מ is never חושש for שמת ימות, just as we cannot say that ר"י is always חושש for שמת מת.

³ Our משנה does not restrict for how long she may eat תרומה, indicating that she may eat תרומה indefinitely.

⁴ רבא are four brothers. ר' מאיר married ר' חלל (two sisters) respectively. ר' חלל died childless, making ר' חלל obligated to have יבום or חליצה from לוי ויהודה (the surviving brothers). Neither לוי nor יהודה can be מייבם both sisters, since the second one is אחות אשתו; however they seemingly can each be מייבם one sister.

will die⁵ and we will be מבטל the מצות יבמין; now תוספות concludes his proof -
וההיא משנה מוקי לה כרבי מאיר בפרק ב' דיבמות⁶ (דף יח, א) -
And in the second פרק of מסכת יבמות we establish this משנה according to ר"מ -

שמא ימות offers an additional proof that in certain cases everyone is חושש for ימות:
ולקמן בפרק בתרא⁷ (דף פה, א) נמי אמר לכולי עלמא⁸ גירות לא שכיחא מיתה שכיחא -
And later in the last פרק the גמרא also says, according to everyone, 'conversion
is not common, death is common'.

חייש למיתה according to the one who is concerned for ימות:
ולרבי יהודה נמי דחייש לשמא ימות לאלתר⁹ לא חייש לשמא מת לאלתר -
And also according to ר"י who is concerned for ימות immediately,
nevertheless he is not concerned for שמא מת immediately -
דאם לא כן אשת כהן שיצא בעלה מפתח ביתו לא תאכל בתרומה -
For if you will not say so (but rather maintain that ר"י is חושש for שמא מת לאלתר),
the rule should be that the wife of a כהן, whose husband left from the door of
his house, should not eat תרומה since חיישינן שמא מת לאלתר -
ולא תאכל כי אם בשעה שרואה בעלה בפניה -

So the אשת כהן should not eat תרומה unless she sees her husband in front of her!
אלא ודאי לא מדמה אלא שמא מת לזמן מרובה לשמא ימות לאלתר:
Rather we must certainly say that אב"י does not compare all cases of שמא מת and

⁵ Let us assume that לוי will be רחל, and then יהודה would die, so לאה would not be under any obligation to have יבום or חליצה from לוי, since she is אחות אשתו and prohibited as an ערוה to לוי, which would completely annul the entire מצוה of יבום for לאה, which initially (before לוי married רחל) she was obligated to receive either יבום or חליצה. We do not wish to annul the מצוה of יבום. Therefore it is preferable that they both receive חליצה. This גזירה is made because we are concerned that the remaining brother will die (שמא ימות).

⁶ The גמרא there asked a contradiction from that משנה on ר"מ (who maintains זיקה) and did not say that ר"מ argues with the משנה, but rather reconciles it with ר"מ; indicating that that משנה is valid even according to ר"מ. We see from that משנה that ר"מ is concerned for שמא ימות (see footnote # 5), so how can we say here that if we are not חושש for שמא מת we are also not חושש for שמא ימות, when ר"מ is not חושש for שמא מת but is חושש for שמא ימות (in יבמות). We must therefore distinguish between different cases of שמא מת and שמא ימות that in certain cases they are the same and other cases they are different as תוספות continues to explain.

⁷ The משנה there states that one may not qualify the permission granted to a woman to remarry after receiving a גט, if it limits her ability to marry anyone whom קידושין תופסין בה, however if he prohibits her from marrying someone where it is אין קידושין תופסין בה (like her brother) that is not considered limiting her ability to remarry, for she can never marry him regardless. The גמרא permits limiting her to marry a גוי (even though he may eventually convert) since לא שכיחא; however the גט is פסול if he prohibited her from marrying her sister's husband, since if her sister dies she is eligible to marry her (former) brother-in-law, for שכיחא.

⁸ The גמרא there does not state 'לכולי עלמא'; rather it states its answer without qualifying it, meaning that this difference between גירות and מיתה is according to everyone even ר"מ. In any event it is apparent that everyone is concerned for שמא ימות (when it is לזמן מרובה). Therefore we must distinguish between different cases of שמא ימות.

⁹ This is why she is אסורה לאכול בתרומה מיד, for we are concerned that he will die shortly.

שמא ימות **but rather** he compares שמא מת **for an extended time**¹⁰ to שמא ימות לאלתר.

SUMMARY

According to אב"י all are חושש for שמא ימות לזמן מרובה, none are חושש for שמא מת ¹¹, regarding שמא ימות לאלתר and שמא מת לזמן מרובה, according to ר"מ we are חושש and according to ר"י we are חושש.

THINKING IT OVER

What is the logic in differentiating by שמא ימות whether it is לאלתר or לזמן מרובה, since מיתה is something which is not known by man, why should there be this difference?¹²

---

¹⁰ This means that ר"מ who is not חושש (even) for שמא מת לזמן מרובה (like the case in our משנה) where she can eat גמרא indefinitely, he is not חושש for שמא ימות לאלתר, but he is חושש for שמא ימות לזמן מרובה (as is evident in the גמרא in יבמות and from שכיחא מיתה שכיחא). Similarly, ר"י who is חושש for שמא ימות לאלתר (the case of גיטין שעה) (אשת כהן regular) שמא מת לאלתר, is not חושש for שמא מת לזמן מרובה [see footnote # 9] and אחת קודם מיתתי.

¹¹ See סופר cited in נחלת משה that לאלתר is less than seven days.

¹² See אוצר מפרשי התלמוד and פני יהושע # 141-144.